

GAZETA POZNANSKA

Nro. 88.

w Sobotę dnia 4. Listopada Roku 1809.

z Warszawy d. 28. Paźdz.

Stosownie do postanowienia Rządu, odprawilo się dnia 24. b. m. w tuteyszym kościele farnym Kolegiaty Świętego Jana nabożeństwo, na podziękowanie Wszechmocnemu za zawarty pokoy między Francją i Austryą. Znaydawał się na nim JW. Rezydent Francuzki Serra, oraz wszystkie władze miejscowe cywilne i wojskowe. W czasie Te Deum wyrzucano 100 razy z dział. Po skończonym nabożeństwie nastąpiła parada wojskowa na Krakowskim przedmieściu; wojsko przechodząc szeregiem około JW. Generała Kamienieckiego Gubernatora tutejszej stolicy, radośnie wydawało okrzyki. Wieczorem całe miasto było rześmym światłem oświecone.

JW. General Hebdowski, zastępca Ministra wojny przybył dnia 25. b. m. do tutejszej stolicy, z całym swoim biorem.

Franciszek Bieliński Pisarz Wielki Koronny, orderów Polskich Kawaler, zakończył swe życie dnia 24. Października roku bieżącego w wieku 67 w Warszawie, otoczony dziećmi, wnukami i prawnukami swemi.

Wslawionych Mężów życie, gdy przerywanym zostanie, należy im się w Publiczności wspomnienie przez krótki rys, obejmujący znaczniejsze jego Epoki, tudzież sposob ciągły przebywania pomiędzy żyjącymi.

Urodził się 1742 z Bielińskiego, Woiewody Chelmińskiego, z Papłowską.

Rodzice i stryj Marszałek Wielki Koronny,łożyli wszelkie starania dla dania Franciszkowi Bielińskiemu iak najlepszej edukacyi, i miło im było widzieć sownie wynagrodzone ich usiłowania. W osmnastym

roku już był uznany za godnego piastowania urzędów, nayprzód wezwany do boku Nayaśniejszego Augusta III. funkcją Szambelana jego odbywał. Wkrótce potym wysłany iako Posel Nadzwyczajny do Paryża, za czasów Ludwika XV. natenczas panującego.

Dopełniwszy zleceń sobie danych, zwiedził obce kraie stale się naukom poświęcając, które od nayranniejszych lat stały się jego żywiołem. Wrocony do oycyzny, zosłał Starostą Grodowym i wiernie obowiązków tego urzędowania dopełniał.

Biegły w naukach, wezwany został od mądrego Króla Stanisława Augusta do Kommissyi Edukacyiney; znane jego listy o Edukacyi młodzieży, znana była w swym czasie nadzwyczajna praca przy pierwiastkowym teyże Kommissyi urzędowaniu.

Na każdym seymie Posel okazał zawsze tę gorliwość o wolność, która zaletą była Polaka, nie ściągnął zaś ręki do podpisu tam, gdzie szło o zgubę oycyzny. Obrany od Rady Nieustaiącej za Członka, okazał, iż stałość wszelkie intrygi przemoże.

Ożeniony z sławną z cnot swoich Krystyną Xieźniczka Sanguszką, wszystkim dzieciom starając się dać naylepsze wychowanie, mianowicie trudnił się naystarszym synem Pawłem, dla tego poświęcił kilka lat za granicą. Zbiory ciekawości rozmaitych wzbogacały kraj nazw wielu osobliwości. Rękopisma w różnych rodzajach przez niego wypracowane, okazały w czasie obszerność jego wiadomości, i tę wesołość, która go nigdy nieodstępowała.

Wrócił do oycyzny, urzędem Pisarza Koronnego zaszczycony, okazał się w całej godności urzędu Sędziowskiego w Asnesoryi

wymierzając sprawiedliwość. Oddany stale naukom, i protegowaniu rękodziel, na sześć godzin przed śmiercią, kazał posłać po książki. Utrata oczu od ciągłego czytania, utrata rąk, skutek choroby gwałtowney, puchlina odeymująca oddech i możność chodzenia, nie zdołały ani wesołości umysłu przytłumić, ani stałości zachwiać, większy nad te słabości; nie mogły na nim wymodzą żadnego utyskiwania.

Pełen religii bez fanatyzmu, zakończył wręku Spowiednika cnotliwe życie, spokojny zupełnie z przekonania, iż Bogu, oyczyźnie, Królowi wierny, sprawiedliwego narzekania od nikogo z współczesnych nie ściągnął, i każdemu zawsze starał się być użytecznym.

z Krakowa d. 22. Października.

Wydano tu następujące urządzenie: —

W Imieniu NAPOLEONA Wielkiego, Cesarza Francuzów, Króla Włoskiego, Protektora Ligi Reńskiej, etc. etc. Urząd Administracyiny Cyркуlu Krakowskiego —

Odebrane rozporządzenie od wysokiego Rządu Centralnego woyskowego obydwóch Galicyi pod dniem 9tym Września r. b. Nro. 1725, które się tu niżej co do słowa wyraża:

„W zamiarze, aby zaradzić można coraz mocniej czuć się dającemu niedostatkowi monety, zdawkowej, nim dzielniejsze środki przez Naywyższą opiekę w tej mierze obmyślnemi zostaną. Rząd Centralny do urzędowej wiadomości podać:

„Nayprzód, iż odtąd moneta miedziana w Xięstwie Warszawskim używana, w témże szacunku, w jakim tam kurs oznaczony, w krajach tutejszych, we wszystkich kassach powiatowych, celbnych i dochodowych odbierana będzie.

„Powtóre, iż podług wyroku JO. Xcia Naczelnego woysk Dowodczy, moneta srebrna w Xięstwie Warszawskim cyrkulująca, w podwoynym szacunku, względem bankocetłów Wiedeńskich i monety miedzianej tu-

teższej w obydwóch Galicyach przyjmowaną być może, a zatem i moneta zdawkowa srebrna w Xięstwie Warszawskim używana, w podwoynym szacunku, co do kursu w tutejszych kassach, przyjmowaną być powinna, to jest: pół osmak srebrny 24tą część talara Pruskiego w sobie zawierający po groszy dziesięć, a szostatek czyli dydek Pruski, po groszy ośm Polskich.

JC. KMcI NAPOLEONA Wielkiego

Rządu Centralnego Galicyów Prezes.

S. Ord. Zamoyiski.

Maxymilian Lewicki,

R. C. W. Generalny Sekretarz.

Urząd Administracyiny tutejszy, tak kassom powiatowym, celbnym i Monopolicznym w obrębie swego cyркуlu znajdującym się, iako też w ogólności do publicznego każdego podać wiadomości, ażeby stosownie do tego każdy regulować i zachować umiał i starał się. W Krakowie dnia 16. Października r. 1809;

Henryk Xiążę Lubomirski, Prezes.

Felix Grodzicki,

Sekretarz Generalny.

z Lublina d. 17. Października.

W. z Morsztynow Osolińska na potrzeby lazaretu woyskowego w Siedlcach 4000 złotych Polsk. ofiarowała. Rząd Centralny ten dowód patriotyzmu i czułości na cierpiącą ludzkość, do publiczney rozkazał podać wiadomości.

z Radzyna d. 11. Października.

Miedzy tylu oznakami żalu, które tak słusznie ś. p. JW. Ignacy Potocki Marszałek Wielki Wielkiego Xięstwa Litewskiego od współ-obywateli odbiera, odprawił się w kościele tutejszym parafialnym obrządek żałobny za duszę tegoż. Liczne duchowieństwo, Obywatele i lud na ten dzień zgromadzeni, łączyli modły do Boga za tego Męża, który dając dowody przywiązania i wytrwania w przeciwnościach dla oyczyzny, ostatki dni swoich poświęciwszy iey usługę, aż nadto zawczesnie zgasł dla niej, familii, sług i ubogich. Mury tego kościoła będąc świadkami pierw-

skowej jego nauki w religii, z odnowieniem jego zgonu powiększały przez ich ozdobę smutek. Zamiast zwyczajnego przy takim obrządku w świątnicy ubioru, obelisk wyobrażał pamięć śmierci, na którym trzy geniusze utrzymywały portret, wieniec dębowy oznaczający wytrwałość, i herb; pod portretem napis Ignacy Potocki, a na piedestalu wyraz: *dla Ojczyzny żył, cierpiał i umarł*. W. JXiądz Kukiel, Oficjał Proboszcz Międzyrzecki w kommissyi Edukacyney Towarzystwie do xiąg elementarnych, Towarzysz niegdyś zmarłego celebrował a W. JXiądz Duczymirski, Proboszcz Radziński szanowny te. Parafia Pasterz i czuły kapłan, miał kazanie, dowodząc że ś. p. Ignacy Potocki, i jako dobry obywatel, prawdziwy syn ojczyzny (tu zrobił krotki rys jego życia, jako obywatela, urzędnika, Posła i Ministra, na ostatku zgon jego ostatni w usłudze dla ojczyzny i współ-braci) żyć będzie w pamięci całego narodu, *Non morietur in aeternum*, i jako dobry i cnotliwy katolik, bo bez prawideł prawdziwej religii nikt ogólnym dobrym tak czynnie zajmować się nie może, osiągnął już miejsce dla cnotliwych przygotowane i żyć będzie na wieki. Kompania pułku 5go tu konsystująca asystowała temu żałobnemu obrządkowi, a kapela smutnie przygrywała, pomnażała uczucia. Po skończonym nabożeństwie dany był dla duchowieństwa obiad; Towarzysz nieodstępny smutku, zajmował i to miejsce. Na wszystkich twarzą malował się żal; bo czuł każdy, że ze zgonem tego męża ojczyzna straciła przywiązanego syna, naród wielkiego Ministra, familia czulego krewnego, przyjaciela stałego towarzysza, stłuszy dobroczyńnego Pana, a lud ubogi troskliwego opiekuna.

z Paryża d. 16. Paźdz.

Wiadomości z Walchern potwierdzają, że Anglicy zakładają baterie na wszystkich punktach, w którychby z łatwością wylądować można. Angielscy i hannowerscy żoł-

nierze pracują wspólnie z mieszkańcami wyspy, około poprawienia i wzmocnienia warowniów Flessyngi. — Słychać, iż pod Dunkierką założony będzie oboz na 1000 ludzi; pod Boulogne już to nastąpiło.

z Paryża d. 21. Paźdz.

Monitor dzisiejszy zawiera co następuje: Pokój między N. Cesarzem Francuzów i N. Cesarzem Austrii dnia 14. m. b. podpisany został. Pokój ten ogłoszony tu był dnia 18., a dnia wczorajszego przez salwę z 100 strzałów armatnych obchodzony. Odczytano także wczoraj po wszystkich teatrach wiadomość o tém zdarzeniu.

Upewniali, iż Cesarz Jmć zabawi do połowy Grudnia w Fontainebleau, (dokąd ciągnie znajdującą się tu jeszcze gwardya,) a potem poiedzie do Hiszpanii i Portugalii. Zamek Marrac koło Bayonny przyporządkają zupełnie na przyjęcie Monarchy.

Miedzy wojskami, ciągnącymi teraz do Hiszpanii, wymieniają gwardye i korpusa Marszałków Oudinot, Marmont i Abrantes.

z Strasburga d. 18. Paźdz.

Dziś zrana odebraliśmy tu wiadomość o zawarciu pokoju. Wywieszono zaraz chorągwie i ogłoszono następujący list Cesarza Jmci do P. Generała dywizyi Desbureaux: „Mci Panie Generale Desbureaux! Poślij WPan przez telegrafa wiadomość Cesarzowej, że pokój dnia 14. o godzinie 9. zrana między P. Champagny i Xięciem Lichtenstein podpisany został. Rozgłoś WPan tę wiadomość w swej dywizyi i uwiadom o tém Burmistrza Mego dobrego miasta Strasburga. List ten, gdy żadnego innego niema celu, błagam Boga etc.” W Schoenbrunn dnia 14. Października 1809.

(Podp.)

NAPOLEON.

z Monachium d. 19. Paźdz.

Pewien General Austriacki, paszportami Francuzkami opatrzone, wyjechał z Schoenbrunn do Inspruka, w asystencyi Francuzkiego Oficera sztabowego.

Od dwóch dywizyów wojska bawarskiego

go, które odebrały rozkaz do wkroczenia w cyrkuł Inn, naysymśniesz nadeszły wiadomości. Pierwsza dywizya pod dowództwem Królewicza weszła popołudniu dnia 17. do Lofer. Stoczyła wprzód potyczkę, w której rebellizanci utracili do 300 ludzi w zabitych i rannych, do 400 jeńców, kilka wozów amunicyjnych i dwie armaty ciężkiego kalibru. Między zabitymi znajduje się jeden z pierwszych ich wodzów, nazwiskiem Speckbacher. Niewolnicy zaklinali się, że tylko z przymusu przyczepili się do buntowników. Szybkość, z jaką insurgenci ze wszystkich stron za jednym razem pasani zostali, sprawiła, że nasza dywizya utraciła tylko 6 rannych i 4 niedorachowanych. O tym samym czasie posunęła się druga dywizya pod rozkazami Generała Leytnanta Wrede ku Kossen, gdzie tenże dnia 17. stanął główną kwaterą; Trzecia dywizya przerzyna się przez Kufstein, a że z Włoch wojska nacierają, wkrótce zapewne Tyrol pokonanym zostanie.

z Monachium d. 20. Paźdz.

Dziś rano o godzinie 8 $\frac{3}{4}$ Cesarz Jmć NAPOLEON przybył wśród huku z dział i dzwiku wszystkich dzwonów do Królewskiego zamku w Nymphenburgu, przyimowany będąc najuroczyściej od Króla. Prócz iazdy gwardyi cesarskiej, także oddział iazdy gwardyi narodowej tej stolicy miał honor asytować przy powozie J.C. Mci. Cała droga od Monachium do Nymphenburga okryta była ludźmi, witającymi Cesarza NAPOLEONA okrzykami: Niech żyje. Cesarz NAPOLEON iadąc z Passawy całą noc w podróży przepędził.

Według wiadomości z Tryestu, towary i artykuły angielskie, sycylijskie i maltańskie, przyaresztowane za wkroczeniem wojsk cesarsko-francuzkich, podpadają teraz konfiskacie i wywiezionemi będą do Wenecyi.

z Monachium d. 21. Paźdz.

Cesarz Jmć przepędziwszy dzień wczorajszy powiększey części w towarzystwie Kró-

lestwa Jchmość w Nymphenburgu i na udzielaniu audyencyow, przybył tu wczoray wieczorem o godzinie siódmej i przytomnym był Reprezentacyi opery: Sargines przez Pärę. Gdy sławny Zwycięzca i Dawca Pokoju w towarzystwie Królestwa Jchmość wchodził do wielkiej loży illuminowanego teatru, witany był od licznie przytomnych spektatorów wśród odgłosu kotłow i trąb i okrzykow radości nayżywszey. Po skończeniu pierwszego aktu Cesarz i Królestwo Jchmość w śród okrzyków ludu: Vivat: iechali w ośmionym powozie przez niektóre pryncypalniejsze ulice miasta, powszechnie naywspanialej illuminowanego.

z Wiednia d. 11. Paźdz.

Wczoray przybył tu Xiążę Ponte-Corvo. Także Massena wrocil tu z Morawii i stanął znówu w pałacu Xięcia Lobkowicza.

Dnia 5. Cesarz NAPOLEON odprawił rewiał z gwardyą i innymi wojskami, które przytomnymi byli Generałowie austriacy Hrabia Bubna i Baron Meyer. — Feldmarszałek Bubna odjechał ztąd dnia 6. do Totis i powrocil tu znówu dnia 8. Nim po powrocie swym udał się do Cesarza NAPOLEONA, miał wprzód konferencyą z Xięciem Lichtenstein i Generałem Meyer.

Adiutant Kommendant Meriage, Kommendant miasta Wiednia, oddalonym został z tego urzędu, a na miejsce jego mianowany, Adiutant Kommendant Dentzel. Przeciw Meriage rozpoczęto inkwizycyą, dla czego przyjął za Sekretarza Pana Gueniard, który od dawnego już dosyć czasu z postępów swych był osławiony. Jak wiadomo, Pan Gueniard rozstrzelanym został, albowiem utrzymywał z nieprzyjacielem porozumienie, biorąc od niego pieniądze. Na tym ważnym urzędzie znał dobrze szczegóły armii.

Za wyrokiem kommissyi wojskowej ustanowionej w Schoenbrun, nieiaki Foraster, strzelec Xięcia Starhemberg, oskarżony o zamordowanie dwóch württembergskich żołnierzy, został uwolniony, przeciwnie zaś skaza-

ny na śmierć pewien Schenavelli, iako herszt zbrodni.

Adiutant Marszałka Oudinot, Podpułkownik Berger, umarł na febrę nerwową. Grenadyerowie Gwardyi, duchowieństwo, wielka liczba oficerów odprowadzili zwłoki do kościoła S. Szczepana, gdzie odprawiło się żałobne nabożeństwo.

z Wiednia d. 15. Października.

Xiąże Nuaſchatel zostanie się jeszcze kilka dni w Schoenbrunn dla uczynienia rożnych rozrządzeń względem armii. Ministrowie Champagny i Maret wyieżdżają za Cesarzem NAPOLEONEM do Nymphenburga. — Wczoray wieczorem o godzinie wpół do 8mej ogłoszonem zostało podpisanie pokoju w obozach pod Spitz i Doebling przez huk z dział. — Artykuły pokoju nie są jeszcze wprawdzie wiadome, lecz publiczność domyśla się niektórych z tąd, iż w ciągu zeszłego tygodnia Kommissarze francuzcy zapieczętowawszy Registratury czesko-austryackiey kancellaryi nadworney, zapakować ie potem i wywieść kazali wraz z niektórymi aktami tyczącymi się Tyrolu, Przedniey Austrii, Gallicyi, Salzburga, Karnioli Gorycyi i Tryestu. — Dziś rano poprzylepiano następującą wiadomość:

„Stosownie do oświadczenia nadeszłego w ten moment do niższej Austrii od cesarsko francuzkiego kommandanta Placu, dziś, dnia 15. Października demoliowane będą za rozkazem Cesarza Jmć Francuzkiego, fortyfikacye miasta Wiednia. Rząd więc niższej Austrii pośpiesza, uwiadomić o tem Publiczność. W Wiedniu dnia 15go Października roku 1809.

Rząd krajowy niższej Austrii

Franciszek Hocker,

Sekretarz Rządu niższej Austrii.”

W skutek rozkazu tego poczyniono już wszelkie przysposobienia dla bezpieczeństwa Publiczności częścią przez rozstawione stráže częścią przez zapowiedzenie w domach blisko bastyonów położonych. Wyznaczone

do tego godziny są między trzecią i czwartą, do zdemoliowania zaś przeznaczono warownie przy bramach Karyntskiej i Szkoekiej. Wreszcie tylko warownie zewnętrzne będą zburzone, zaś mury miasta zostaną.

Jeszcze wczoray wieczorem wymaszerowała z tąd gwardya konna, a dziś gwardya piesza.

z Auszpurga d. 21. Paźdz.

Powiadają, iż Cesarz NAPOLEON jutro tu przybędzie i że śniadać będzie u Elektora Trewirskiego. Podróż z Monachium do Sztuttgardu chce Monarcha ten odbyć w iednym dniu. Elektor Trewirski spodziewa się dziś po południu kuryerow z wiadomością pewną względem przybycia Cesarza.

z Auszpurga d. 22. Paźdz.

Drugi legion nadwiślański, iazda portugalska, wszystko francuzkie, włoskie i bawarskie woysko tudzież nasza gwardya narodowa piesza i konna, już od poranku dzisieyszego stoją pod bronią, oczekując Cesarza NAPOLEONA, który dziś z Monachium do Auszpurga przybędzie. Tymczasowy kommissarz cyrkulu Lechskiego, Pan Merz, wyjechał naprzeciw Cesarzowi aż do Duraspurg. Elektor Trewirski i Gubereator miasta naszego, General dywizyi Moulin, oczekują Monarchę w Friedbergu. Przy odchodzie poczty, przed południem o godzinie 16 Cesarz NAPOLEON jeszcze nie był w Auszpurgu. (Później dnia 22. przejeżdżał Cesarz Jmć przez Auszpurg.

z Stutgardu d. 19. Paźdz.

Od wczoray pomnaża się znacznie liczba oficerów, urzędników przy armii, i kuryerów, powracających z Wiednia na Stutgard do Francyi. Dziś przedpołudniem przechodziły także tąd dwa oddziały Francuzkiego 12go regimentu dragonii.

z Sztuttgardu d. 21. Października!

Cesarz NAPOLEON wyjechał z Wiednia dnia 16. t. m. rano o godzinie 8mej, i nocował w dniu tym w Mölk. Dnia 17go stanął późno w Passawie. Dnia 18. został

...tam dla zlustrowania fortyfikacyow, czekając oraz na telegraficzną wiadomość o ratyfikacyi traktatu pokoju. Zobaczywszy Królewsko-bawarskiego Koniuszego, Kesslinga, posłał do Króla bawarskiego z oświadczeniem życzenia, aby żadnych nieczyniono mu honorow, gdyż dnia 19. dopiero o godzinie gtey wieczorem przybędzie. Dnia 19. odjechał Cesarz Jmé do Monachium.

General Lieutenaut pisze pod dniem 19. t. m. z Bregenz, że od Generała Vaufréland odebrał urzędową wiadomość, iż Tyrolczycowie poddać się chcą.

Jego Królewiczowska Wysokość, Następca tronu i Xiążę Paweł wyjadą naprzeciw Cesarzowi NAPOLEONOWI do Ealingen. Minister Spraw Wewnętrznych, Hrabia Herman Ehrenfels, Szarebellan Hrabia Benissen, i wielki Koniuszy Hrabia Gölitz już z tąd wyiechali, dla przyjęcia Cesarza NAPOLEONA na granicy Królestwa.

z Frankonii d. 24. Paźdz.

Dnia 21. t. m. przed południem przybył Cesarzsko-Francuzki Pocztmistrz P. Tribent z Schoenbrunn do Auszpurga, i krótko pobawiwszy ruszył daley do Paryża. Czyni wszędy rozporządzenia do podróży swego Monarchy.

Pokóy nie w Wiedniu, lecz w Schoenbrunn podpisany został.

Gazety erlangska i niektóre norymberskie wkrzesiły Schila, i wykierowały go na Generała brygady Króla angielskiego, oddawszy mu w dowództwo dwa regimenta iazdy z legionu hannowerskiego.

z Norymbergi d. 23. Paźdz.

Najświeższe listy z Wiednia z dnia 17. t. m. donoszą, iż znaczny korpus armii francuzkiej rozłoży się w okolicy Linz.

Według listów z Monachium dwaj francuzcy i dwaj bawarscy Generałowie poiechali z Xięciem Lichtenstein na granicę Tyrolu, dla uwiadomienia Deputacyi zwołaney, że Tyrol nigdy już do Austrii należeć niebędzie, lecz że zostanie się pod berłem bawar-

skim, i dla zachęcenia ich do poddania się swemu prawemu Rządcy. W Salzburgu pewna znakomita osoba założyć się miała o 100 Napoleonad'orow, że Tyrol jeszcze przed upłynieniem tego miesiąca zupełnie się poda. —

z Saxonii d. 28. Paźdz.

Dziś nareszcie odebraliśmy tu urzędową wiadomość, iż pokóy między Francją i Austrią w dniu 20. m. b. z strony Cesarza Franciszka w Dotis ratyfikowany został, Cesarz zaś NAPOLEON, pewien ratyfikacyi, wyjechał jeszcze 18. z Schoenbrunn i przybył dnia 19. do Nymphenburga, zamku Królewskiego, niedaleko Monachium. Po następioney ratyfikacyi mówią tu z nieco większą pewnością o warunkach pokoju.

z Drezna d. 19. Paźdz.

Woyska, które stały obozem pod Pitzna, rozłożyły się wczoray w naszej okolicy.

z Madrytu d. 1. Paźdz.

Xiążę Elchingen (Ney) znajduje się od wczoray w tej stolicy; dziś przedstawiony był JK. Mci i zaproszony na obiad. Przybył tu z nim cały sztab generalny, i nie wiemy, jak długo bawić tu będzie. — Anglicy trzymają się w wielkiej nieczynności z tamtej strony Tagu, zatrudniając się tylko opatrywaniem w potrzeby swej armii z wszystkiego prawie ogołoconey. Zdaie się, iż oczekują posiłków z Portugalii. —

Król Jmé sprzedać lub zadzierzawić chce osobom prywatnym sławną fabrykę zwierciadeł kryształowck w St. Ildephonso, z należącemi do niej borami. Fabryka ta dostarcza największych zwierciadeł w Europie, lecz tylko dla pałaców królewskich.

z Saragossy d. 6. Września.

Dnia 25. zeszłego miesiąca General dywizyi Musnier posunął się z swym korpusem piechoty, wzmocnionym przez garnizon z Jacca w północney Arragonii, ku pozycyi S. Jana de la Pegna mianey za niezdobytą. Na szafce insurgentów przypuszczono attak z kilku stron; uporczywy opór nieprzyjaciela stał

się dla niego zniszczeniem. Klasztor poszedł w perzynę, wyławszy kaplicę okrywającą grobowiec 32 Królów Arragonii. Generał Suchet rozkazał odnowić ten Monument, zrobivszy fundusz na jedną masę na zawsze. — Po tej wyprawie Francuzi postąpili ku dolinom Ronkal (ta formuje granicę między hiszpańską Nawarrą i Francją) Hecho i Anso (obydwie w północno - zachodniej Arragonii), które podniosły rokosz, pomimo że Generał już od miesiąca najsurowszą groził im karą, gdyby się poddać wzbraniały. Opor był żwawy, lecz nadaremny. Zgraje buntowników rozproszono zupełnie; wielu legło trupem na poboisku. Anso, Hecho, Burgui i klasztor w Embun stały się postawą płożmienia. Przeciwnie miasteczko Ronkal prosiło o przebaczenie, i zyskało je, przyrzekłszy, stawić Zakładników, kontrybucją zapłacić, całą dolinę rozbroić i broń wszelką do fabryki Otrazata odesłać. I tak kraj oczyszczonym został z rozbojników, których szczątki po górach są ścigane, także twierdza Jacca i górna część Arragonii od wszelkiej napaści już zabezpieczone. Dobrzy mieszkańcy tameczni zachowywali się zawsze spokojnie, opierając się tym, którzy niedorzecznie mi wieściami uludzić ich chcieli. —

z Lucerny d. 4. Paźdz.

W Bérn wysłędzono chorągiew w różne bogate i misterne ozdoby przybraną, co dało powód do rozmaitych szrodków policyjnych i wkroczenia załogi do stolicy. Z powieści osobaresztowanych dorozumiewać się należy, że projekta niektórych szaleńców omylone zostały.

z Londynu d. 8. Paźdz.

Dnia 30. Września pozostała część dawnego Ministerium przełożyła Królowi urządzenie następujące: — Perceval, pierwszy Lord i Kanclerz Skarbu, Lord Harrowby, Sekretarz Stanu w departamencie związków zagranicznych na miejsce Canninga; lecz powiadaia, że urząd ten sprawować tylko będzie aż do przybycia Lorda Wellesley, któremu

ma być ofiarowany; Robert Dundas Saunders, Sekretarz w departamencie wojennym na miejsce Lorda Castlereagh; Lord William Bentinck, Sekretarz wojenny na miejsce Lorda Levison Dover; niezdaje się jednak, aby plan ten przyszedł do skutku. Tylko Pan Perceval uznany jest pierwszym Ministrem i dnia 4. przypuszczony został w tym charakterze do pocałowania ręki Jego Królewskiej Mości. Morning Chronicle już przed kilkudniami uczynił uwagę, że Pan Canning pewno usuniętym będzie. Przeciwnik jego, Pan Perceval, oddała go; gdyż wiadomocalemu światu, że właściwym przedmiotem sporu było, obsadzenie miejsca pierwszego Ministra, Xięcia Portland. Pan Canning rozumiał mieć jeszcze prawo do kierunku interesami rządowymi, dla swego wpływu w izbie gminnej. Chciał jednakże, aby Pan Perceval, został Kanclerzem na miejsce Lorda Eldon; w tym bowiem razie miejsce pierwszego Lorda Skarbu bez sprzeczki byłoby jemu zostało przyznane. Lecz ci, którzy posiadają zaufanie Jego Królewskiej Mości, oparli się takowemu urzędzeniu; myśleli oni, że skoroby JK. Mości przydany był pierwszy Minister charakteru tak drzazliwego; ten dla znanej jego przychylności ku Katolikom, co do ich oswobodzenia, nie mogłby być Królowi Jmci przyjemnym. Spor między Percewalem a Canningiem rozstrzygniętym został na korzyść pierwszego i Canning ustąpił. Takowe ustąpienie czyni mu zaszczyt, wątpić bowiem nienależy, że mogłby się być utrzymać na swém miejscu, gdyby na wyniesienie na godność swego Rywala był chciał zezwolić i wyrzec się maxym sobie właściwych.

Król Jmć wielkie okazał nieukontentowanie z powodu wydanego niedawno poiedynku. Lord Castlereagh już dawniej poiedynkował. — Mniemają, iż Parlament w roku tym już zwołany nie będzie. Szczęściem dla Ministrów, że stan skarbu niewymaga zgromadzenia się Parlamentu; co bowiem

ieden milion więcej przyniosło; niż w roku zeszłym.

Z Flessyngi przybyło znowu do Harwich 30 chorych oficerów. Znajdują się między nimi generalny dozorca lazaretów, Pan Webb, i pierwszy Kapelan armii, Hórmsby. Prócz tego ruszył w tych dniach z Walchern jeszcze jeden transport z 2000 chorych.

W armii Kuesty rozstrzelano kilkunastu gemeynów i oficerów za tchorzostwo. Chociaż Andaluzya więcej iak 13,000 mułów dostawić może, przecież Lord Wellington ani jednego dla swej armii nie dostał.

Morning Chronicle zawiera co następuje: — „Islandya znajduje się teraz pod protekcją naszego rządu. Wyspa ta wzięta została przez korsarza, który poimawszy Gubernatora, załogę w niewolę zabrał. Szłopa wojenna, która tam zawinęła, zganila postępek korsarza. Gubernator znajduje się teraz w Leith i poniesie reklamacyą swą do Londynu. Temczasem jesteśmy Panami wyspy. Nie jest to wielki zdobytek. Kray nader ubogi i nędzny. Dostarcza tylko w małej ilości skór, futer, oliwy, piór i ryb. — Kurjer Pan Scott, umarł w Walchern na chorobę epidemiczną. Z 16,000 ludzi, których mamy w Walchern, ledwo 6000 zdalnych jest do służby. Przyimują tu wielu lekarzy i chirurgów przeznaczonych na tę wyspę. Pierwsi dostawać będą codzień po dwie gwiney. Doktor Blanc i trzej inni doktorowie już tam postani dla roztrząśnienia ściślejszego stanu panujących tam chorób.

W dzień 25. t. m. iako 50 letni Jubileusz Króla, miasto Londyn ma być iluminowane. Na uwolnienie osob uwięzionych za długi, przeznaczono 4000 funtów szterlingów. Summa ta powiększoną jeszcze będzie i spodziewamy się, że wszyscy dłużnicy uwięzieni w Londynie uwolnieni zostaną. Na zgromadzeniu naszej Rady Stanu z powodu uroczystości Jubileuszu, rzekł Pan Wailhman: Gdy Król Jmé wstępował na tron, byliśmy ludem wolnym, i płaciliśmy tylko 7

milionów podatku, teraz zaś 70 milionów. Chciałbym wiedzieć, iaka epoka z długiego Rządu JK. Mości obrana będzie na złożenie mu powinszowania.

Pan Canning już w miesiącu Marcu przedstawiał Xięciu Portland potrzebę oddalenia Lorda Castlereagh. Nieudanie się wyprawy przeciw Antwerpii skłoniło teraz Pana Canninga, przywieść do skutku swój zamiysł, i ztąd więc nastąpił owiż wiadomypoiedynek.

Lordowie Grey i Grenville wzbraniłi się, zaiąć miejsca w nowej administracyi; Pan Perceval i Lord Liverpole upoważnionymi zostali od Króla do formowania nowej administracyi.

Xiążę Braunschweig - Oels był w tych dniach na obiedzie u Xięcia Wallii. Pisma nasze proponują go na Ministra wojny i wodza naywyższego, dowiódł bowiem talentów swych szczególniey w marszu z Czech ku morzu północnemu. Czarna jego legia z zatrzymaniem swego uniformu wcieloną będzie do niemieckiey legii armii naszej.

Generał Wellesley przybywszy dnia 3. Września do Badajoz, witany był przez dwóch członków Junty hiszpańskiey. —

z Londynu d. 11. Paźdz.

Pan Perceval obiał już swój ważny urząd pie wszego Lorda Skarbu, iako następcą Xięcia Portland; zostaje się także przy dotychczasowym urzędzie iako Kanclerz izby skarbowey.

Panu Canning zagoiła się prawie zupełnie rana, którą w poiedynku oberwał.

Od czasu poiedynku Lorda Castlereagh i Pana Canning, Lord Liverpool zawiadywał interesami trzech Sekretarzów Stanu.

Armia nasza obozowała nad granicą hiszpańsko-portugalską. Główna kwatera była wciąż w Badajoz; (?) dywizya Generała Sherbroke rozciągała się od Loban do Merida; brygada artylleryi niemieckiey była w Lobau. W armii znajdowało się 7000 chorych lub rannych.

Dodatek

D O D A T E K DO GAZETY POZNANSKIEY Nr. 88.

O B W I E S Z C Z E N I E.

Prefekt Departamentu Kaliskiego.

Pewnym będąc, że Rodzice i krewni młodzieńców kosztem Rządu w korpusie kadetów tutejszym, edukowanych, przyjemną mieć będą rokosz, gdy się dowiedzą że ciż młodzieńcy sposobią się chwalebnie do usług oyczyzny, kształcąc swoje umysły przez pożyteczne nauki, a serca przez moralne postęпки, śpieszy się z podaniem do wiadomości publiczney uroczystego obchodu rozdania nadgrod nayıpilniejszym kadetom. — JW. Stanisław Hrabia Potocki, Senator Woiewoda, Generalny Kommandant kadeckich korpusów zaszczycił Prefekta Departamentu, zleceniem, aby go zastąpił w czasie rozdania nadgrod publicznych nayıpilniejszym kadetom. — Uroczystość ta odbyła się tu w Kaliszu dnia 18. b. m. w przytomności władz Rządowych i wielu znacznych gości. — Jeden orzełek złoty, 4 srebrne i 6 wieńców srebrnych rozdał Prefekt Departamentu nayıpilniejszym, których imiona tu następują:

1. Bońkowski I. 2. Zdoblicki I. 3. Jasiński. 4. Baterski. 5. Bońkowski II. 6. Bromiński. 7. Brodowski I. 8. Brodowski II. 9. Kruszewski. 10. Brzeziński. 11. Czarnomski I.	<p style="font-size: 2em;">}</p> <p>Ozdobieni Orzełkami
srebrnemi.</p>

<p>Ozdobieni Wieńcami
srebrnemi.</p> |
|--|--|

Oprocz tu wymienionych kadetów, okazali się godnemi nadgrod publicznych i zyskującemi prawo do odebrania ich w roku przyszłym, przy nieprzerwaney aplikacyi, i dla tego imiona ich na tablicy niebieskiey zapisane zostały, a te są następujące:

1. Zabicki.
2. Alkiewicz.
3. Zaboklicki. II.
4. Przeradzki.
5. Bleszyński. I.
6. Chrzanowski.
7. Szymanowski I.
8. Słubicki Kad. Pens.

9. Grabianski.
10. Nieszkowski I.
11. Rojewski.
12. Kwasiborski.
13. Markowski.
14. Dunin I.
15. Kreszewski II.
16. Garczyński.

Z ukontentowaniem donosi Publiczności Prefekt Departamentu, że przy niezmordowaney pieczołowitości W. Podczaskiego Pułkownika Dyrektora tutejszego korpusu, iako też W. Wierzeiowskiego Vice Dyrektora, i światłych nauczycieli oyczyzna spodziewać się może z usnością, że iey nadzieie zawiedzione nie będą wprzysposobieniu młodzieży na iey usługi; przez które honor narodowy w potomne czasy ustalonym zostanie. Dan w Kaliszu d. 19. Października 1809.

Obwieszczenie. Zapobiegając JW. Minister Skarbu wszelkim trudnościom i szykanom, które kupcy z towarami z iednego do drugiego miasta iadący, na czas od oficyalistow konsumcyinych przy rewizyi towarow doznawają, zalecił Dyrektorowi Skarbu ostrzeżenia przez publiczne ogłoszenia do handlującey publiczności wydać, aby iey wiadomo było, iakim sposobem i w którym przypadku oficyaliści kupcow prowadzących towary po trakcie i w mieyscu przeznaczenia rewidować mają, któremu zalecenie zadosyć czyniąc stanowięco następuje: 1. Chociaż towary lub obiekta zagraniczne iako też krajowe pieczętowane lub oplombowane bydź muszą, tedy iednak jeżeli się z iednego do drugiego miasta wywożą, lub wysyłają, bez wględu że każda sztuka stemplem lub pieczętką test znaczona, Paki lub Colis w ktorvch się towary wysyłają, po poprzedniey rewizyi, zapieczętowane lub zaplombowane bydź powinny. 2. Z Paką tym sposobem zaplombowaną lub zapieczętowaną kupiec lub fabrykant odebrawszy od urzędu niniejszego kwit zaświadczaący tam się udać może z towarami dokąd ie zadeklarował. 3. Po drodze od żadnego urzędu rewidowanym bydź niepowinien, iedynie tylko kupiec Passyer cedule oficyaliście okazać ma, a ten przekonawszy się o ilości pakach, lub czyli plomby i pieczęcie nie są nadwergżone, wolnobez

opłaty przepuszczać powinien. Jeżeli zaś pieczęć lub plomba oderwaną być miała, w tym tedy przypadku towar rewidowany być musi, jeżeli się z kwitem i deklaracją przy niej będącą zgadza. 4. Gdy zaś towar na miejsce przeznaczenia przybędzie, natenczas kupiec przed Amt zaiechać, kwit okazać i rewizji oficyalistie tamtejszemu poddać się powinien, aby się przekonał, czyli każda sztuka jest plombowana lub pieczętowana. A zatem kupiec, Wekturant lub fabrykant z jednego miasta kraiowego do drugiego iadący na drodze rewidowanym, być nie powinien tylko w ten sposób jak się sub Nro. 3. powiedziało, a podobna rewizya czy wizowanie dzieje się bezpłatnie i kupiec niema przyczyny ani temu, ani też oficyalistie w miejscu przeznaczenia czémkolwiek się opłacać. W Poznaniu d. 18. Październ. 1809.

Chmielewski, D. S.

Doniesienie. W Dusznikach dnia 29. Października w nocy ukradziono konia gniadego pomierne go z pastwiska, w piątym roku, tysego aż do nazdrzy, który miał nogę prawą zadnią przypętloną białą. Ktokolwiek mógłby wziąć wiadomość o nim, niech daie znać do dworu Dusznickiego, gdzie odbierze nagrody dukaty cztery. W Amcie Bukowskim dnia 30. Października 1809.

Doniesienie. Sąd Kryminalny Sprawiedliwości Departamentu Poznańskiego i Bydgoskiego uwiadamia Publiczność; iż, ktokolwiek winowaycę jakiego schwyta, odprowadzić go do Podśędka Powiatu swego, i tam zaskarzenie dokładne z podaniem świadków podać winien, każdy zaś Podśędek Powiatowy jest obowiązany zaskarzenie to do Protokołu przedsięwziąć i inkułpata do sądu Podśędkowskiego Kryminalnego respectivé do którego Powiat należy, odesłać. W Poznaniu dnia 24. Października 1809.

Doniesienie. W ogrodzie wsi Głowcu Małym czyli Kościelnym pod Czepinem. Można dostać drzewa owocowego sliwkowego, w ilości ile kto będzie potrzebował — w trojaki ceniesedne sztukę po groszy 10 drugie po groszy 12 a trzecie po groszy 15, tudzież gruszek i jabłek podług wyboru osobney ugody iakoli topoli różnego gatunku. Zyczący sobie nabyć niech się zgłosi do ogrodowego miejscowego niżej podpisanego. W Głowcu dnia 30. Października 1808. Jonge.

Do przedania. Dom pod Nro. 137 za Chwaliszewem przy tamie Berdychowskiej sytuowany, także łąka do tegoż należąca test do sprzedania z wolnych rąk. O kondycjach u Registratora

Prefekturalnego JP. Urban mieszkającego na Psiey ulicy pod Nro. 262 dowiedzieć się można. W Poznaniu dnia 28. Października 1809.

Zapozew. Niżej podpisana Rozalia z Lerskich Przemędzka w asystencyi swego Adwokata mając sprawę rozwodową z Adamem Przemędzkim mężem swoim, w Prześw. Trybunale departamentu Poznańskiego, uzyskałam rezolucyą JW. Prezydującego pod dniem 17. Czerwca r. b. ahym iego stosownie do art. 241. Kodexu Cywilnego przez zapozew do sądu wezwwała, że zaś mąż mój niewiedzieć gdzie się znajduje, podać go zatem do gazer, aby się w przeciągu 4 niedziel stawiał. W Poznaniu dnia 4. Listopada roku 1809.

Rozalia z Lerskich Przemędzka.

Zapozew. Na żądanie szlachetnego Dawida Schneidera kupca i obywatela miasta Rawicza wierzyciela, zapożywa się niniejszym szlachetny Gotlib Jaekel Stelmach dawniej w Rawiczu zamieszkały obywatel, i przeszło od siedmiu miesięcy z miejsca pobytu uszły, ażeby się od dnia dzisiejszego za miesiący trzy, to jest na dzień 20. Listopada r. b. który jest iako zawitym oznaczony w sądzie niżej podpisanym sam osobiście lub przez pełnomocnika stawiał, gdyż inaczej jeżeli tego terminu uchybi, za Umarłego będzie uważany. Jego majątek, i plac do budowania domu na Ponieckiej ulicy w Rawiczu położony, przez publiczną więcej datność sprzedany będzie, i z niego zebrane pieniądze, pomiędzy kredytorów i następców iego, jeżeli się iacy okażą podzielone zostaną. W Rawiczu d. 28. Sierpnia 1809.

Sąd Podśędku Wydziału Rawickiego

Citatio. Sąd Podśędkowski Powiatu Wągrowieckiego uwiadomia niniejszym szanowną publiczność, iż Xiądz Kanonik Ignacy Lipczyński Proboszcz w wsi Koziełsku w powiecie Wągrowieckim dnia 20. Marca r. b. umarł pozostawwszy majątek około 500 talarów wynosić mogący — a gdy dotychczas żaden suksessor nie jest wiadomy, wzywa niniejszym wszystkich nieznanomych suksessorów aby się niezwłocznie a najpóźniej in termino dnia 28. Listopada r. b. przed sądem swoim w Koziełsku stawili i prawo swoje do pretendowania suksessyi udowodnili, inaczej spodziewać im się należy że z prawem swym prekludowanymi będą. Na tym terminie odbędzie się licytacya całej pozostałości, które za gotową zapłatę w grubej monecie, licytującym wczym do kogo należeć będzie natychmiast uskutecznione zostanie. W Wągrowcu dnia 10. Października 1809.